„ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

August 1940 complect

Anul al 57-lea
10 Pagini

EXEMPLARUL { în București 4 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

31 August 1940 Nr. 239 Sâmbătă
10 Pagini P 1111

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE
IN TARĂ
pe un an la
UNIVERSUL, COPIILOR, ZIARUL CĂLĂTORILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei
UNIV.-SPORT 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Înscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

O INFAMIE

In vremurile vitrege prin care trece țara am căutat de multe ori să împăcăm conștiința noastră, protestatară în potriva multor nedreptăți, cu rigorile cenzurei, punând toată bunăvoința noastră pentru a nu vedea în ele de cât măsuri de oportunitate în interesul țării.

Am tăcut adevărul, am închis ochii în fața unor fapte pe cari din primul moment le-am considerat ca izvor de consecințe funeste, ne-am înăbușit multe revolte și am păstrat o rezervă pe care poate nu toți cititorii noștri au înțeles-o, dar care, deși era cu totul contrarie conștiinței noastre, liniei noastre de conduită și crezului nostru, ne-a fost impusă și am acceptat-o din cel mai curat patriotism, și numai din acest motiv. N'am voit să ni se poată aduce nici cea mai slabă învinuire că prin scrisul nostru am îngreuna cât de puțin sarcina atât de grea a guvernului român în clipe atât de critice și de dureroase pentru neamul românesc.

Sunt însă limite peste oare nu ni se mai poate cere să trecem, limite cari contureză însăși existența acestui ziar, tradiția lui, onestitatea lui și patriotismul lui. In numele acestor valori reale, cari formează patrimoniul sfânt al acestui ziar și la care nu înțelegem să renunțăm pentru nimic în lume, cerem să se îngădue apariția acestor rânduri de protestare împotriva unei infamii care nu se poate să nu umple de indignare pe orice bun român.

De mai bine de doi ani de zile „Universul" este obiectul unor atacuri neîntrerupte din partea presei și a posturilor de radio maghiare. Atitudinea noastră românească, căldura convingerei cu care am susținut fără șovăire dreptatea românească față de pretențiile maghiare au fost prilejul acestor atacuri care nu aveau nici un temei și erau determinate tocmai din lipsa de argumente față de dreptatea cauzei pe care o apărăm. Pe cât ne-a fost permis, noi am răspuns acestor atacuri, așa cum e în obiceiul nostru: cu hotărîre dar onest. De câtva timp ni s'a cerut să tăcem. Ni s'a cerut, în interesul politicei de împăciuire, să lăsăm ungurilor răspunderea articolelor de învrăjbire. Am strâns dinții, ne-am înăbușit revolta și am ascultat apelul ce ni s'a adresat, cu riscul ca această atitudine impusă a ziarului nostru, care revendică pentru el onoarea tradiției antirevizioniste și a unei neclintite apărări a dreptății românești în chestiunea națională, să întâmpine poate interpretări greșite.

Această dureroasă resemnare a noastră a fost însă, probabil, considerată de dușmanii noștri ca un act de slăbiciune și cutezanța lor a depășit orice margini.

In ultimele zile a fost răspândit în tot Ardealul, aruncat din avion, trimis la domiciliu sau risipit pe străzile orașelor și satelor, un mic manifest al cărui text îl reproducem mai jos și purtând ca autor numele ziarului nostru. O asemenea cinică nelegiuire nu poate rămâne nici fără protestare și nici fără sancțiune. Protestarea noastră nu pornește din vre-o grijă că s'ar găsi cineva care să creadă măcar o clipă că asemenea nelegiuire ar fi putut porni dela ziarul nostru. Stăm cu o legitimă mândrie deasupra oricărei bănueli și imfamia pusă la cale de propaganda maghiară nu poate naște decât un profund dezgust.

Socotim însă că, în clipele acestea, când guvernul român face sforțări pentru a ajunge la înțelegere cu vecinii, este de datoria guvernului să cerceteze în modul cel mai serios, cum au putut fi răspândite mârșavele fițuici, cum s'a putut abuza de numele ziarului nostru și să ia măsurile care se impun făcând demersurile și protestele obligatorii în asemenea cazuri.

Dacă ne înăbușim durerea pe care ne-o provoacă obligația de a nu ne putea exprima gândul și simțimintele, nu e stavilă ce ni s'ar putea impune atunci când ridicăm glasul nostru cu toată energia împotriva impertinenței de a se abuza de numele nostru, de autoritatea noastră și de încrederea pe care o inspirăm, pentru a se săvârși o lașă infamie.

Stăm la postul nostru, sentinele mute dar neclintite în hotărîrea lor, cu conștiința și sufletul neîntinate de nici un fel de compromis și așteptăm răbdători ziua judecății.

Dar nu vom tolera nici o infamie împotriva noastră, ori de unde ar veni și chiar dacă ni s'ar cere de ori cine.

STELIAN POPESCU

*

Iată acum mârșavul document în facsimil și traducerea lui.

Félre vagyunk vezetve. Kăr minden csepp román vérért. Inkább szökjetek át a magyarokhoz. Az okoșak Kărpătaljján iș hivatalban maradtak. Most még biztoșan átveșznek. Igy legalább kiș földetek éș otthonotok megmenthető.

A regătba zșufolva nekünk kenyér sem jut!!

„UNIVERSUL" S. A. Inscris sub Nr. 160. Trib. Ilfov

Traducerea

„Suntem induși în eroare. Păcat pentru orice picătură de sânge românesc. Mai bine treceți dincolo la Unguri. Cei deștepți și în Rusia-subcarpatică au rămas în funcțiunile lor. Acuma încă, sigur că vă primesc. Așa cel puțin micile voastre pământuri și căminurile voastre se pot salva.

In regatul ghiftuit, noi nici pâine nu putem avea!!

„Universul" S .A. Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov.

Harta etnografică a Europei centrale și occidentală, reprodusă din „Andrees Allgemeiner Handatlas herausgegeben von Professor A. Scobel", cuprinzând hărți speciale privitoare la fosta monarhie austro-ungară, editată la Viena în 1904 și 1913. Acest atlas a fost introdus în toate instituțiile, școlile, unitățile și bibliotecile militare din fostul imperiu habsburgic pentru studii și consultări. Exemplarul după care am reprodus harta națiunilor cu spațiile lor etnice din Europa centrală și occidentală a aparținut Bibliotecei Cercului militar austro-ungar din Brașov. El are aplicat pe copertă stampila: „Bibliotek des Militär wissenchaftlichen und Casino—Vereines zu Kronstadt". Blocul etnic al Românilor se întinde spre vest — după această hartă — până în câmpia Tisei și limita sa coincide aproape pe toată linia cu actuala frontieră româno-ungară, iar între Mureș și Dunăre, depășește în unele sectoare actuala frontieră româno-iugoslavă. Orașele Sighet, Oradea și Arad sunt în zona frontierei etnice românești. Blocul etnic maghiar este astfel limitat, încât el corespunde cu Ungaria în frontariile sale de astăzi. Iată un document important cartografic și etnografic austro-ungar, din ajunul războiului mondial, care, confirmă traseul obiectiv al frontierei fixată prin tratatul dela Trianon din 1920 și drepturile Românilor asupra Transilvaniei și Banatului.

UNGARIA N'ARE DREPTURI ISTORICE ASUPRA TRANSILVANIEI

DOCUMENTELE PUBLICATE DE MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE UNGAR

de R. SEIȘANU

Invocând „drepturi istorice" asupra Transilvaniei, plutocrația budapestană falsifică istoria. Ea pretinde că dela întemeierea statului ungar și până la 1918, aproape 1000 de ani, Transilvania a făcut parte din „regatul Sf. Ștefan".

Cu toate că o stăpânire, fie chiar milenară, asupra unui teritor locuit de o populație de altă origine etnică, nu constitue un titlu de drept pentru a legitima posesiunea, căci el e în opoziție cu principiul etnic și cu dreptul de liberă dispoziție al națiunilor asupra teritoriului lor, adevărul istoric este că până la 1867 Transilvania n'a făcut de drept și de fapt parte integrantă din statul ungar. Inainte, ca și după așezarea ungurilor în șesul Dunărei de mijloc, Transilvania, Maramureșul, Crișana și Banatul au avut organizație politică și socială întemeiată pe drepturi românești (jus valachorum). Sunt cunoscute documentar voevodatele românești și numele multor voevozi români din aceste ținuturi până în secolul al XVII-lea. Care au fost în trecut raporturile Transilvaniei cu Ungaria? Aproape dela stat la stat.

Nu numai istoricii maghiari au recunoscut separatismul Transilvaniei în cursul veacurilor, dar și delegația de pace maghiară trimeasă 'a Paris, în 1920, sub președinția contelui Apponyi și din care au făcut parte contele Teleki Pal, actualul prim ministru al Ungariei, contele Bethlen, fostul prim-ministru și alte personalități politice și culturale. Notele și memoriile acelei delegațiuni le-a publicat ministerul afacerilor străine ungar, în 1920, în trei volume mari sub titlul „Negociations dela paix hongroise". In introducerea acestei imense publicațiuni se spune că ea este „o lucrare științifică și politică de o valoare permanentă. Niciodată condițiile geografice, etnografice, economice și politice ale Ungariei n'au fost tratate în mod atât de adâncit; niciodată vreo lucrare n'a întrunit un număr atât de mare de date importante și speciale. Această lucrare este un tezaur unic al științei ungare. Este o lucrare-STANDARD, izvor nesecat al istoricilor de mâine".

Vom folosi și noi „acest izvor necesat al istoricilor de mâine", acest „tezaur unic al științei ungare", această „lucrare-standard" bogată în date importante și speciale, privitoare la istoria Transilvaniei, ca și lucrările celor mai de seamă istorici maghiari, fără să recurgem la nicio altă documentare română sau străină, spre a dovedi că drepturile istorice ale Ungariei asupra Transilvaniei noastre sunt lipsite de orice bază temeinică științifică.

In ce privește raporturile din trecut ale Transilvaniei cu Ungaria, istoricul maghiar, A. de Bertha, în lucrarea sa: „Magyars et Roumains devant l'Histoire" scrie:

„După moartea întemeetorului apostolic al regalității în Ungaria (1038) până la domnia Sf. Ladislau (1077) o negură groasă învălue istoria Transilvaniei. Nu se știe mare lucru pe seama sa. Tot ce se poate presupune e că posesiunea sa era puțin sigură pentru tânărul regat ungar din cauza incursiunilor Pecenegilor. Se pare că a fost o țară tampon între teritoriile celor din urmă și Ungaria propriu zisă".

Alt istoric maghiar, d. F. Eckardt, profesor universitar, a recunoscut că Ungaria „Sf. Ștefan" a avut aproape aceleași frontiere cu cele fixate în 1920, prin tratatul dela Trianon, — deci fără Transilvania, care a avut organizația sa politică separată. In volumul I din „Les negociations de la paix Hongroise", cu privire la trecutul Transilvaniei, se spune:

„După moartea Sf. Ștefan până în epoca Sf. Ladislau, istoria Transilvaniei e învăluită într'o mare întunecime. Tot ceea ce știm e că posesiunea sa e foarte nesigură din cauza Bisenilor de aceiași rassă (Cumanii) viețuind în teritoriul Românici actuale. Aceste invazii ale Bisenilor și mai târziu ale Cu-

(Continuare in pag. 2-a)

IN CORPUL ZIARULUI:

O nouă și largă amnistie politică

Prețul pâinii în Capitală: pâinea populară 9 lei și pâinea albă 12 lei.

Indepărtarea avocaților evrei — de recentă proveniență în țară — din barou' român.

AVIOANE MILITARE MAGHIARE AU VIOLAT SPAȚIUL AERIAN ROMÂNESC

Un avion de bombardament, care a trecut Marți frontiera, a fost obligat să aterizeze.— Avionul a fost grav avariat iar echipagiul rănit. — Un alt avion de bombardament maghiar, care a aruncat bombe la Satu Mare, a aterizat, forțat de tunurile românești, pe teritoriul nostru. — Echipajul a fost arestat

— COMUNICATUL OFICIAL —

28 August 1940

In ultimul timp, avioane militare ungare au violat în nenumărate rânduri spațiul aerian național.

Cu toate protestele noastre energice pe lângă guvernul ungar, aceste sboruri s'au repetat, avioane ungare ajungând chiar până la Brașov, Vințul de Jos și Someșeni, unde au aruncat manifeste cu conținut dușmănos față de Statul Român.

Față de această atitudine, au fost luate măsuri spre a se interzice, prin forță, încălcările teritoriului nostru.

Eri, 27 August, ora 12.15, un avion de bombardament ungar, cu inițialele C. A. 112, care a trecut frontiera română, a fost întâmpinat, în dreptul localității Săcueni (Nord Oradea), de un avion român de vânătoare, care, angajând lupta, l-a forțat să se retragă peste frontieră. Avionul ungar a fost grav avariat și echipajul rănit.

Astăzi, sborurile avioanelor ungare s'au repetat, executând adevărate acte de ostilitate.

Astfel, la ora 10.15, un avion ungar de bombardament cu inițialele F. 225 a mitraliat și a aruncat șase bombe asupra aerodromului civil de la Satu-Mare, avariind un hangar. Alte pagube materiale nu au fost, aerodromul fiind evacuat.

Acest avion, încercând să se înapoieze în Ungaria, a fost forțat, de focul intens al apărării anti-aeriene, să ateriseze pe teritoriul nostru în apropiere de Carei.

Aviatorii unguri: Căpitanul Gyenes Janos și locotenentul Vitez Gutori Füldes Gyula au fost arestați.

O LĂMURIRE CU PRIVIRE LA DEPLASAREA UNOR BUNURI DELA FRONTIERA DE NORD

Președinția consiliului de miniștri comunică:

In urma evacuării Basarabiei și Bucovinei de Nord armata a fost și este obligată să deplaseze mai în interior, instituții și servicii cari erau prea excentrice față de trupele pe care trebue să le deservească.

Această deplasare nu trebue deci să impresioneze pe nimeni, deoarece armata și absolut toate autoritățile de Stat sunt și rămân la locul lor.

Evacuările ce se fac, chiar în afară de cadrul armatei, nu se fac decât în măsura în care anumite depozite și bunuri n'au rostul să stea la frontieră.